

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร 3) นำเสนอแนวทางในการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร ผู้วิจัยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 178 คน โดยสามารถเก็บแบบสอบถามได้ทั้งหมด 178 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่แบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ลักษณะเป็นคำถามแบบเลือกตอบ ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิดแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชนลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิดแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ และการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยการวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติการหาค่าสหสัมพันธ์ด้วยวิธีการของเพียร์สัน สามารถสรุปผล อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะดังนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม สรุปได้ว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุต่ำกว่า 35 ปี ระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี มีสภาพการสมรสและมีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 2 ปี
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร สรุปได้ว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยการดำเนินงานในด้านความมีเหตุผลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม ด้านความพอประมาณและ

ด้านเงื่อนไขความรู้ ตามลำดับ ส่วนด้านภูมิคุ้มกันที่ดีมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สามารถสรุปผลการวิจัยเป็นรายด้านได้ดังนี้

2.1 ด้านความพอประมาณ สรุปได้ว่าอยู่ในระดับมาก โดยงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานของหน่วยงานจะถูกใช้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การใช้วัสดุอุปกรณ์ในการทำงานของบุคลากรมีความประหยัดในการใช้งาน หน่วยงานให้การสนับสนุนในการใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย ตามลำดับ ส่วนบุคลากรใช้หลักความพอประมาณในการกำหนดทิศทางการทำงานในองค์กรบริหารส่วนตำบล และในการปฏิบัติงานจะใช้ข้อมูลที่ต้องชัดเจนในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.2 ด้านความมีเหตุผล พบว่า อยู่ในระดับมาก โดยการตัดสินใจส่วนใหญ่จะอยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ บุคลากรขององค์กรบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ใช้เหตุผลในการทำงาน ในการปฏิบัติงานบุคลากรทำงานตามคำสั่งโดยคำนึงถึงเหตุผลและอยู่บนพื้นฐานของการนำไปปฏิบัติได้จริง และความมุ่งมั่นในการทำงานของบุคลากรเพื่อตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานความโปร่งใสของประชาชนเป็นหลัก ตามลำดับ ส่วนการปฏิบัติงานขององค์กรบริหารส่วนตำบลมีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายเสมอ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.3 ด้านความมีภูมิคุ้มกันที่ดี สรุปได้ว่า อยู่ในระดับมาก โดยบุคลากรในหน่วยงานมีความเข้าใจเรียนรู้สถานการณ์และปรับตัวได้กับการเปลี่ยนแปลงได้เสมอ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ หน่วยงานมีระบบการตรวจสอบและการติดตามประเมินผลการดำเนินงานที่ดี นโยบายทุกด้านขององค์กรมีการเตรียมความพร้อมในการรองรับการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ นโยบายการทำงานของหน่วยงาน คำนึงถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ตามลำดับ ส่วนในการปฏิบัติงานจะตระหนักถึงความสำคัญของการมีภูมิคุ้มกันตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2.4 ด้านเงื่อนไขความรู้ สรุปได้ว่า อยู่ในระดับมาก โดยการอบรมและสัมมนาส่วนใหญ่เป็นการเชื่อมโยงตามหลักวิชาการให้นำมาสู่การปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ หน่วยงานส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้และสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพความรู้ของบุคลากรอยู่เสมอ และบุคลากรมีการขวนขวายหาความรู้ รวบรวมและสามารถบูรณาการมาใช้ในการกิจ และหน้าที่ในองค์กรได้

2.5 ด้านเงื่อนไขคุณธรรม สรุปได้ว่า อยู่ในระดับมาก โดยความขยันหมั่นเพียรเป็นแนวทางที่ข้าราชการถือปฏิบัติเสมอมาโดยตลอด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ บุคลากรในหน่วยงานตระหนักถึงคุณธรรม จรรยาบรรณ มีสติ มีวินัย อดทน พากเพียรในการทำงาน การปฏิบัติงานของบุคลากรกระทำด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเสมอและบุคลากรในหน่วยงานมีจิตใจดี มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่เพื่อนร่วมงาน ตามลำดับ ส่วนการปฏิบัติงานของบุคลากรกระทำด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเสมอมา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชนขององค์การบริหาร ส่วนตำบล อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร สรุปได้ว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านการดำเนินงานมีเครือข่ายความร่วมมือ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการดำเนินงานมีการจัดองค์กร และการบริหารจัดการ ด้านการดำเนินงานให้เกิดการยอมรับจากสังคมภายนอก ด้านการดำเนินงานให้เกิดสิทธิและอำนาจต่อรองทางการเมือง ด้านการดำเนินงาน โดยมีทุน และด้านการดำเนินการมีกิจกรรมที่ต่อเนื่อง ตามลำดับ ส่วนด้านการดำเนินงานภายใต้อุดมการณ์และวิสัยทัศน์ร่วม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สามารถสรุปผลการวิจัยเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

3.1 ด้านการดำเนินงานภายใต้อุดมการณ์และวิสัยทัศน์ร่วม สรุปได้ว่า อยู่ในระดับมาก โดยการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นการสร้างชุมชนให้มีอุดมการณ์ มีการยึดเหนี่ยวคนในชุมชน และความเป็นชุมชนให้เกิดจิตสำนึกในการร่วมกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการสร้างชุมชนให้สามารถกำหนดวิสัยทัศน์ การพัฒนาชุมชนไปสู่เป้าหมายคุณภาพชีวิตที่ดีและมีค่านิยมสุภาพดี

3.2 ด้านการดำเนินงานมีการจัดองค์กรและการบริหารจัดการ สรุปได้ว่า อยู่ในระดับมากที่สุด โดยการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นการสร้างชุมชนให้สามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่ดี โดยมีการระดมทรัพยากรทั้งคน อุปกรณ์ เข้ามาใช้ในการดำเนินงานของชุมชน ได้อย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นการสร้างชุมชนให้สามารถแบ่งบทบาทหน้าที่ และประสานงานเครือข่ายเพื่อการกระจายภาระงานพัฒนาไปยังกลุ่มในชุมชนอย่างทั่วถึง

3.3 ด้านการดำเนินงานการมีกิจกรรมที่ต่อเนื่อง สรุปได้ว่าอยู่ในระดับมาก โดยการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นการสร้างชุมชนให้มีการสร้างสรรค์นวัตกรรมหรือกิจกรรมใหม่ ๆ ในชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นการสร้างชุมชนให้มีชีวิตชีวา และมีการขยายกิจกรรมเครือข่ายสมาชิกของชุมชน

3.4 ด้านการดำเนินงานโดยมีทุน สรุปได้ว่าอยู่ในระดับมากที่สุด โดยการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นการสร้างชุมชนให้เกิดมีทรัพยากรที่เป็นตัวเงิน วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งแวดล้อมที่เป็นทุนของชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นการสร้างชุมชนให้เกิดมีทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ

3.5 ด้านการดำเนินงานมีเครือข่ายความร่วมมือ สรุปได้ว่าอยู่ในระดับมากที่สุด โดยการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นการสร้างชุมชนให้มีการติดต่อสื่อสาร มีการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เป็นสาธารณะมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การดำเนินงานขององค์การบริหาร

ส่วนตำบลเป็นการสร้างชุมชนให้มีความหลากหลายทั้งกิจกรรม ความร่วมมือที่เกิดขึ้นจากทั้งภายในและภายนอกชุมชน

3.6 ด้านการดำเนินงานให้เกิดสิทธิและอำนาจต่อรองทางการเมือง สรุปได้ว่าอยู่ในระดับมากที่สุด โดยการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการสร้างชุมชนให้มีอำนาจสาธารณะที่มีอยู่ในตัวบุคคลและชุมชนเพื่อการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของคนในชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการสร้างชุมชนให้มีอำนาจต่อรองทางการเมือง เช่น สิทธิในการได้รับการจัดสรรทรัพยากรจากท้องถิ่นขนาดใหญ่กว่า

3.7 ด้านการดำเนินงานให้เกิดการยอมรับจากสังคมภายนอก สรุปได้ว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นการสร้างชุมชนให้เกิดความเชื่อมั่นในขีดความสามารถในศักยภาพของชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นการสร้างชุมชนให้ชุมชนมีสำนักแห่งการพัฒนาเพื่อส่วนรวม

4. ผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่าง หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอท่าชะงะ จังหวัดชุมพร

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน สรุปได้ว่า โดยรวมมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความมีเหตุผลมีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน อยู่ในระดับสูง รองลงมา คือ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม และด้านภูมิคุ้มกันที่ดี ด้านความพอประมาณ และด้านเงื่อนไขความรู้ ตามลำดับ

อภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับ การดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอท่าชะงะ จังหวัดชุมพร ผลการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นตามวัตถุประสงค์ที่นำมาอภิปรายได้ดังต่อไปนี้

1. จากข้อค้นพบจากการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า การดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอท่าชะงะ จังหวัดชุมพร ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความมีเหตุผล ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด กรณีดังกล่าวนี้อธิบายได้ว่าการตัดสินใจส่วนใหญ่จะอยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ใช้เหตุผล

ในการทำงานการปฏิบัติงานบุคลากรทำงานตามคำสั่งโดยคำนึงถึงเหตุผลและอยู่บนพื้นฐานของการนำไปปฏิบัติได้จริงและความมุ่งมั่นในการทำงานของบุคลากรเพื่อตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานความโปร่งใสของประชาชนเป็นหลัก ตลอดจนการปฏิบัติงานขององค์กรบริหารส่วนตำบล มีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายเสมอ ซึ่งหลักของการดำเนินงานมีหลักของควมมีเหตุผลดังนี้

- 1) ยึดความประหยัด คัดทอนค่าใช้จ่ายในทุกด้าน ลดความฟุ่มเฟือยในการดำรงชีพ
- 2) ยึดถือการประกอบอาชีพด้วยความถูกต้องสุจริตแม้จะตกอยู่ในภาวะขาดแคลนในการดำรงชีพ
- 3) ละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์และแข่งขันในทางค้าขายประกอบอาชีพ แบบแข่งขันกันอย่างรุนแรง
- 4) ไม่หยุดนิ่งที่หาทางให้ชีวิตหลุดพ้นจากความทุกข์ยาก
- 5) ปฏิบัติตนในแนวทางที่ดี ลด เลิก สิ่งชั่วกิเลสให้หมดสิ้นไปไม่ก่อความชั่วให้เป็นเครื่องทำลายตนเอง ทำลายผู้อื่น ทำลายองค์กร พยายามเพิ่มพูนรักษาความดีที่มีอยู่ในห้องงามสมบูรณ์ยิ่งขึ้น (ชวลิต จันทร์ศรี, 2550)

2. การดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอ ท่าชะงะ จังหวัดชุมพร รองลงมา คือ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด โดยอธิบายได้ว่า เงื่อนไขคุณธรรม เป็นหลักการดำเนินงานที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตและมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต โดยที่สำคัญอย่างยิ่งคือ ความขยันหมั่นเพียร คุณธรรมจรรยาบรรณ มีสติ มีวินัย อดทน พากเพียรในการทำงานตลอดจนการปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์อยู่เสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญา กุนทิกาญจน์ (2550) ซึ่งได้ศึกษาวิจัย เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการดำเนินชีวิตของนักศึกษา คณะเศรษฐศาสตร์ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ด้านการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงด้านความรู้ พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างประชากรกลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจในเรื่องการเพิ่มพูนความรู้ โดยการติดตามข่าวสาร ทำให้รู้เท่าทันสถานการณ์ในปัจจุบัน มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนัก 2.46 และการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเป็นวิธีการดำเนินชีวิตที่ใช้คุณธรรมนำความรู้ โดยมีค่าเฉลี่ยแบบถ่วงน้ำหนัก 2.42

3. การดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอ ท่าชะงะ จังหวัดชุมพร รองลงมา คือ ด้านความพอประมาณ ซึ่งอยู่ในระดับมาก สามารถอธิบายได้ว่าเป็นความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่นในมิติต่าง ๆ ของการกระทำ ตัวอย่างเช่น การใช้งบประมาณในการดำเนินงานของหน่วยงานจะถูกใช้อย่างมีประสิทธิภาพ และการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการทำงานอย่างประหยัด ตลอดจนหน่วยงานมีการสนับสนุนให้ใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายเพื่อนำไปสู่ความสมดุลและความพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงตามพระราชดำรัสของสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (อ้างถึงใน อ่ำพล เสนาณรงค์, 2550) สรุปได้ว่า ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียน

ตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่มีอยู่ในระดับพอประมาณ มีหลักของความพอประมาณ (พอดี) 5 ประการ ดังนี้ 1) ด้านจิตใจ คือ เข้มแข็ง มีจิตสำนึกที่ดี เอื้ออาทร ประณีประนอม นึกถึงประโยชน์ส่วนรวม 2) พอดีด้านสังคม คือ ช่วยเหลือเกื้อกูล รู้จักสามัคคี สร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัวและชุมชน 3) พอดีด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือ รู้จักใช้และจัดการอย่างฉลาดและรอบคอบ และเกิดความยั่งยืนสูงสุด 4) พอดี ด้านเทคโนโลยี คือ รู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมและสอดคล้องต่อความต้องการเป็นประโยชน์ต่อสภาพแวดล้อมและเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและพัฒนาจากภูมิปัญญาชาวบ้านก่อน 5) พอดีด้านเศรษฐกิจ คือ เพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย ดำรงชีวิตอย่างพอควร พออยู่ พอกิน สมควรตามอัตภาพและฐานะของตน (ชวลิต จันทศรี, 2550)

4. การดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอ ท่าชะงะ จังหวัดชุมพร รองลงมา คือ ด้านเงื่อนไขความรู้ ซึ่งอยู่ในระดับมาก กรณีดังกล่าวนี้ อธิบายได้ว่า การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้นต้องอาศัยทั้งความรู้ กล่าวคือ เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติทุกขั้นตอน ขณะเดียวกันต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติโดยการอบรมและสัมมนาส่วนใหญ่เพื่อเป็นการเชื่อมโยงตามหลักวิชาการ ให้นำมาสู่การปฏิบัติงาน โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐในทุกระดับให้มีความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เงื่อนไข ความรู้ที่จะนำไปสู่การตัดสินใจในการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่อยู่ในระดับพอเพียงต้องอาศัย 1) ความรอบรู้ คือ มีเกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ อย่างรอบด้าน โดยครอบคลุมเนื้อหาของเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นพื้นฐานสำหรับการนำไปใช้ในโอกาสและเวลาต่าง ๆ 2) ความรอบคอบ คือ ความสามารถที่จะนำความรู้และหลักวิชาการต่าง ๆ เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน ประกอบการวางแผนก่อนที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติทุกขั้นตอน 3) ความระมัดระวัง คือ ความมีสติในการนำแผนปฏิบัติที่ตั้งอยู่บนหลักวิชาการต่าง ๆ เหล่านั้นไปใช้ในทางปฏิบัติเพราะในความเป็นจริงแล้วสถานการณ์เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังนั้น การนำความรู้และความรอบคอบมาใช้จึงต้องอาศัยความระมัดระวังให้รู้เท่าทันเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย (พระราชดำรัสของสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช, 2540 อ้างถึงใน อำเภอเสนาณรงค์, 2550)

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา บุญยังและคณะ (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารงาน อยู่ในระดับมาก ซึ่งมีกลยุทธ์ที่ใช้คือการประชาสัมพันธ์การจัดศูนย์การเรียนรู้และการเป็นแบบอย่างที่ดีให้ประชาชนด้านบุคลากร โดยองค์การบริหารส่วนตำบลเต็มใจที่จะส่งเสริม เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ด้านงบประมาณเพื่อส่งเสริมการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีแนวโน้มจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้น เพื่อสร้างสื่อที่ใช้ประชาสัมพันธ์ส่วนใหญ่ใช้เสียงตามสาย ในส่วนของสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมให้ประชาชนนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน ยังประสบปัญหาด้านโครงสร้างองค์การขาดผู้รับผิดชอบงาน โดยตรงมีงบประมาณจำกัด ขาดวัสดุอุปกรณ์และสถานที่ บุคลากรขาดความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดให้ประชาชนได้เข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5. ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้พบว่า การดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร ด้านที่น้อยที่สุด คือ ด้านภูมิคุ้มกันที่ดี ซึ่งอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้การมีภูมิคุ้มกันที่ดีสามารถอธิบายได้ว่า ในการเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลง ด้านต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล สามารถประมาณได้ อย่างเหมาะสมเพราะไม่ประมาท มีการเตรียมพร้อมตรวจสอบการเปลี่ยนแปลง ตัวอย่างเช่น นโยบายในการทำงานของหน่วยงานคำนึงถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยใช้ความมีสติรู้และความสงบภายในใจอยู่เสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของกุลวดี ล้อมทอง วีระภัทรานนท์ (2550) ซึ่งได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต กรณีบุคลากรสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ พบว่า การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตในการทำงานมีการเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง เสริมสร้างความรู้ควบคู่เทคโนโลยีที่ทันสมัย และเน้นเรื่องความซื่อสัตย์ การประยุกต์ ใช้กับการทำงาน คือ มีเหตุผลเพื่อแก้ไขสถานการณ์ต่าง ๆ และสามารถทำงานได้ทันต่อเวลารองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นกับการดำเนินงานขององค์กรได้ดีเป็นอย่างยิ่ง

อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าในด้านภูมิคุ้มกันที่ดีนี้จะเป็นด้านที่มีการนำมาใช้ในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร น้อยที่สุดก็ตามแต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดดูแล้ว ก็พบว่า การดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงก็ยังน้อมนำแนวคิดนี้มาปฏิบัติเช่นเดียวกับด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะการเรียนรู้สถานการณ์และปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงได้เสมอ และในการวิจัยครั้งนี้พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ในการปฏิบัติงานจะตระหนักถึงความสำคัญของการมีภูมิคุ้มกันตนเองขององค์กรอยู่เสมอ

6. ในส่วนความคิดเห็นของบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร ที่มีต่อการดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้านการดำเนินงานภายใต้อุดมการณ์และวิสัยทัศน์ร่วม อยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่าการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นการสร้างชุมชนให้มีอุดมการณ์มีการยึดเหนี่ยวคนในชุมชน สำหรับการพัฒนาชุมชนไปสู่เป้าหมายคุณภาพชีวิตที่ดีและมีค่านิยมสุภาพดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ครรชิต พุทธิโกษา

(2554) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ ฉบับสมบูรณ์ เพื่อสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 จนถึง พ.ศ. 2553 พบว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่มีศักยภาพและมีโอกาสประสบความสำเร็จ ต้องมีองค์ประกอบสำคัญด้านการมีผู้นำที่ดีจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงที่มีวิสัยทัศน์ มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ การประสานงานและการกระตุ้นให้สมาชิกชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอท่าชะ จังหวัดชุมพร มีการดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้านการดำเนินงานภายใต้อุดมการณ์และวิสัยทัศน์ร่วม โดยการสร้างชุมชนให้มีอุดมการณ์มีการยึดเหนี่ยวคนในชุมชนและความเป็นชุมชนให้เกิดจิตสำนึกในการร่วมกิจกรรม

7. ความคิดเห็นของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอท่าชะ จังหวัดชุมพร ที่มีต่อการดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้านการดำเนินงานมีการจัดองค์กรและการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการสร้างเป็นการสร้างชุมชนให้สามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่ได้ ชุมชนสามารถระดมทรัพยากรทั้งคน อุปกรณ์ เข้ามาใช้ในการดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ครรชิต พุทธโกษา (2554) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ ฉบับสมบูรณ์ เพื่อสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 จนถึง พ.ศ. 2553 และพบว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่มีศักยภาพและมีโอกาสประสบความสำเร็จ ต้องมีองค์ประกอบสำคัญด้านการมีกรรมการชุมชนที่มีจริยธรรมและมีการบริหารจัดการชุมชนที่ดี ต้องมีกรรมการชุมชนที่เข้มแข็ง มีความมุ่งมั่น มีคุณธรรม จริยธรรม บริหารงาน โปร่งใส และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอท่าชะ จังหวัดชุมพร มีการดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้านการดำเนินงานมีการจัดองค์กรและการบริหารจัดการ โดยในแต่ละชุมชนมีการสร้างชุมชนให้สามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่ดี มีการระดมทรัพยากรทั้งคน อุปกรณ์ เข้ามาใช้ในการดำเนินงานของชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง

8. ความคิดเห็นของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอท่าชะ จังหวัดชุมพร ที่มีต่อการดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้านการดำเนินงานการมีกิจกรรมที่ต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก โดยการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการสร้างชุมชนให้มีการกิจกรรมใหม่ ๆ ในชุมชนให้มีเครือข่ายความเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ครรชิต พุทธโกษา (2554) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ ฉบับสมบูรณ์ เพื่อสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 จนถึง พ.ศ. 2553 และพบว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่มีศักยภาพและมีโอกาสประสบความสำเร็จ ต้องมีองค์ประกอบสำคัญ ด้านการมีกระบวนการเรียนรู้เพื่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่อง คือ จะต้องมีการเรียนรู้ เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งต้องมีการถ่ายทอดความรู้ระหว่างชุมชนอย่างสม่ำเสมอ และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า องค์การบริหาร

ส่วนตำบลในอำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร มีการดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านการดำเนินงาน การมีกิจกรรมที่ต่อเนื่อง โดยการสร้างชุมชนให้มีการสร้างกิจกรรมใหม่ ๆ ในชุมชน เช่น การสร้างกิจกรรมวันสำคัญของแต่ละหมู่บ้าน อยู่เสมอ

9. ความคิดเห็นของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร ที่มีต่อการดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้านการดำเนินงาน โดยมีทุน อยู่ในระดับมากที่สุด โดยการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการสร้างชุมชนให้สามารถมีทรัพยากรที่เป็นตัวเงิน วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งแวดล้อมที่เป็นทุนของชุมชน ตลอดจนทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ครรชิต พุทธิโกษา (2554) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ ฉบับสมบูรณ์ เพื่อสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 จนถึง พ.ศ. 2553 และพบว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่มีศักยภาพและมีโอกาสประสบความสำเร็จ ต้องมีองค์ประกอบสำคัญด้านการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและนอกชุมชน คือ ต้องมีความร่วมมือในด้านทุน กิจกรรมวิชาการองค์ความรู้ การตลาด ฯลฯ มีการจัดการกลุ่มและเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพให้เกิดการพัฒนาอย่างเชื่อมโยงประสานเกี่ยวเนื่อง ครอบคลุมการพัฒนาในทุกบริบท และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร มีการดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้านการดำเนินงาน โดยมีทุน โดยมีการสร้างชุมชนให้เกิดมีทรัพยากรที่เป็นตัวเงิน วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งแวดล้อมที่เป็นทุนของชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด ยกตัวอย่างเช่น การปรับใช้สถานที่ภายในชุมชนในการจัดกิจกรรมของชุมชน การใช้ทรัพยากรที่เป็นตัวเงินจากการร่วมบริจาคของคนของชุมชน เป็นงบประมาณในการจัดกิจกรรมงานประเพณีด้วยงบประมาณของชุมชน

10. ความคิดเห็นของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร ที่มีต่อการดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้านการดำเนินงานมีเครือข่ายความร่วมมือ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการสร้างชุมชนให้มีการติดต่อ สื่อสาร มีการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เป็นสาธารณะทั้งภายในและภายนอกชุมชนมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ งานวิจัยของ ครรชิต พุทธิโกษา (2554) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ ฉบับสมบูรณ์ เพื่อสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 จนถึง พ.ศ. 2553 และพบว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่มีศักยภาพและมีโอกาสประสบความสำเร็จต้องมีองค์ประกอบสำคัญ ด้านความร่วมมือจากสมาชิกในชุมชน มีสมาชิกชุมชนที่มีคุณภาพและมีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม เข้ามาร่วมคิด ร่วมดำเนินการร่วมรับผิดชอบในทุกกระบวนการ และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร มีการดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้านการดำเนินงานมีเครือข่ายความร่วมมือ โดยมีการการสร้างชุมชนให้มีการติดต่อสื่อสาร มีการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

ที่เป็นสาธารณะเพื่อให้การดำเนินงานของชุมชนได้รับความร่วมมือ จากภายในและภายนอกชุมชนอย่างต่อเนื่อง

11. ความคิดเห็นของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอท่าชะงะ จังหวัดชุมพร ที่มีต่อการดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้านการดำเนินงานให้เกิดสิทธิและอำนาจต่อรองทางการเมือง อยู่ในระดับมากที่สุด โดยการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการสร้างชุมชนให้มีอำนาจสาธารณะที่มีอยู่ในตัวบุคคลและชุมชนเพื่อการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของคนในชุมชนและมีอำนาจต่อรองทางการเมืองเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิประโยชน์ของคนในชุมชนอย่างแท้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ครรชิต พุทธโกษา (2554) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ ฉบับสมบูรณ์ เพื่อสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 จนถึง พ.ศ. 2553 และพบว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่มีศักยภาพและมีโอกาสประสบความสำเร็จ ต้องมีองค์ประกอบสำคัญด้านการมีศักยภาพความพร้อมในเรื่องพื้นฐานอาชีพ กล่าวคือ จะต้องมีความเข้มแข็งในการพึ่งพาตนเองและมีความสามารถในการแข่งขันด้านเศรษฐกิจ จึงต้องได้รับการพัฒนาสมรรถนะและทักษะความพร้อมในการประกอบอาชีพ โดยใช้ความรู้ในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เกิดกรรมวิธี/สิ่งใหม่หรือพัฒนาให้ดีกว่าเดิม และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอท่าชะงะ จังหวัดชุมพร มีการดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้านการดำเนินงานให้เกิดสิทธิและอำนาจต่อรองทางการเมือง โดยการสร้างชุมชนให้มีอำนาจต่อรองทางการเมืองในการได้รับการจัดสรรทรัพยากรจากท้องถิ่นที่เหนือกว่า เช่น การได้รับการจัดสรรงบประมาณตามโครงการจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร เป็นต้น

12. ความคิดเห็นของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอท่าชะงะ จังหวัดชุมพร ที่มีต่อการดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้านการดำเนินงานให้เกิดการยอมรับจากสังคมภายนอก อยู่ในระดับมากที่สุด โดยการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นการสร้างชุมชนให้เกิดความเชื่อมั่นในขีดความสามารถในศักยภาพของชุมชนและมีจิตสำนึกต่อส่วนรวมเป็นอย่างยิ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ครรชิต พุทธโกษา (2554) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ ฉบับสมบูรณ์ เพื่อสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 จนถึง พ.ศ. 2553 และพบว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่มีศักยภาพและมีโอกาสประสบความสำเร็จ ต้องมีองค์ประกอบสำคัญ ด้านการมีการสร้างระบบการจัดเก็บและการนำมาใช้ขององค์ความรู้ที่ดี คือ ต้องมีระบบการเก็บความรู้ทั้งความรู้ที่มีอยู่ในภายในชุมชนและความรู้ภายนอกชุมชน รวมทั้งต้องรู้จักสร้างและนำความรู้ที่มีอยู่มาใช้ในการพัฒนา ด้านต่าง ๆ ต่อเนื่องอย่างเป็นระบบเข้าใจได้ง่าย และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอท่าชะงะ จังหวัดชุมพร มีการดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชนเป็น

การสร้างชุมชนให้มีสำนักแห่งการพัฒนาของส่วนรวมเพื่อให้เกิดการยอมรับจากสังคมภายนอก เพื่อการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของคนในชุมชนอย่างแท้จริง

13. สำหรับการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงตามลำดับ คือ ด้านความมีเหตุผล ด้านเงื่อนไขคุณธรรม ด้านภูมิคุ้มกันที่ดี ด้านความพอประมาณ และด้านเงื่อนไขความรู้ ซึ่งมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันทางบวกอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กับการดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอท่าชะ จังหวัดชุมพร สามารถอธิบายได้ว่า นับตั้งแต่สภาพเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จึงมีความจำเป็นต้องดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายการดำเนินงานขององค์กรอยู่เสมอภายใต้พื้นฐานความโปร่งใสของการดำเนินงานในการเริ่มกระบวนการพัฒนาจากฐานรากเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชน ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชนได้อย่างแท้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญเลิศ ชงสะอาด และสมศักดิ์ บุญชู (2551) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบความเป็นสถาบันครอบครัวที่เข้มแข็งและยั่งยืน กรณีศึกษา 3 ชุมชนในจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า รูปแบบความเป็นสถาบันครอบครัวที่เข้มแข็งและ ยั่งยืนในชุมชน 3 แห่งมีลักษณะที่เหมือนกัน คือ (1) มีโครงสร้างทางครอบครัวขนาดใหญ่มีหลายวัยมีอิสระในการเลือกคู่ครอง การเลือกที่อยู่อาศัย มีการสืบทอดมรดกและสืบทอดวงศ์สกุล (2) มีความมั่นคงทางอาชีพรายได้ในการดำรงชีวิต (3) ครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน (4) มีการใช้อำนาจในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในครอบครัวร่วมกัน (5) มีการอบรมเลี้ยงดูและจัดเวลาสมาชิกในครอบครัวให้คนดี (6) มีการเอาใจใส่ดูแลสุขภาพของสมาชิกในครอบครัว (7) การสืบทอดสถาบันครอบครัวในอนาคต ปัจจัยที่ทำให้สถาบันครอบครัวที่เข้มแข็งและยั่งยืนของชุมชน เกิดจากการมีที่อยู่อาศัยที่เป็นของตนเองและมั่นคง มีเศรษฐกิจที่ดีครอบครัวทุกคนมีโอกาสทางการศึกษาที่ดี และเท่าเทียมกัน ครอบครัวยึดหลักศาสนาและเชื่อมั่นในการส่งเสริมจริยธรรมและคุณธรรมในการดำเนินชีวิต มีการสาธารณสุขที่สมาชิกในครอบครัวรู้จักดูแลตนเอง

โดยครอบครัวมีภาษาถิ่นและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี สื่อสารท้องถิ่นที่สามารถนำไปใช้ในครอบครัวสมัยใหม่อย่างรู้เท่าทันครอบครัวมีกิจกรรมนันทนาการร่วมกัน มีระบบการเมืองท้องถิ่นและกฎหมายที่มีความยุติธรรมในชุมชนและปัจจัยอื่นๆ เช่น มีผู้นำชุมชนที่เสียสละและสมาชิกในครอบครัวมีความซื่อสัตย์ ปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้ครอบครัวขาดความเข้มแข็ง คือ ปัญหาที่มีผลกระทบมาจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมและทางเศรษฐกิจ เช่น รายได้น้อย ความยากจน ยาเสพติด การไม่ไว้วางใจกันและกันในครอบครัว การพนัน หนี้สินปัญหาทางการเกษตร เช่น การใช้ปุ๋ยเคมี มีผลกระทบต่อดิน น้ำ สัตว์ต่าง ๆ ปัญหาเด็กและเยาวชนที่ก้าวร้าวและสอนยาก

โรคภัยที่น่ากลัวและรักษายากขึ้นล้วนเป็นตัวบั่นทอนให้สถาบันครอบครัวอ่อนแอลง และแนวทางที่จะสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีแก่สถาบันครอบครัว คือ ครอบครัวมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และมีกิจกรรมร่วมกันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปัญหาที่ปะทะกันปะทะกันในชุมชน จนกระทั่งเกิดเป็นโครงการสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่สถาบันครอบครัวในชุมชนสูงมากขึ้น

จากผลการดำเนินการตามโครงการทำให้ครอบครัวมีกิจกรรมร่วมกันในชุมชนเป็นบทเรียนที่จะสร้างทักษะให้เกิดการเรียนรู้แก่สถาบันครอบครัวให้สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาทางครอบครัวด้วยตนเองและนำไปสู่การสืบทอดและการดำรงอยู่ในรูปแบบสถาบันครอบครัวที่เข้มแข็งและยั่งยืนสืบไป

14. ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางสำหรับให้องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร นำมาพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อจะได้นำมาปรับปรุงบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพรต่อไป ดังนี้

14.1 การจัดกิจกรรมควรให้มีความต่อเนื่อง และต้องมีการติดตามและประเมินกิจกรรม ทุกครั้งเพื่อหาข้อบกพร่องนำมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป

14.2 การจัดกิจกรรมควรจัดให้เหมาะสมกับกาลเทศะ เหมาะสมกับวัฒนธรรมประเพณีของชุมชนและกลุ่มคน

14.3 การจัดกิจกรรมใด ๆ ควรดำเนินในรูปแบบการเป็นกันเองแบบสบาย ๆ ไม่ต้องมีพิธีรีตองจนประชาชนเกิดความอึดอัด หากเป็นกิจกรรมที่เป็นพิธีการควรมีการชักชวนเพื่อไม่ให้งานมีความผิดพลาด

ในการพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งถือเป็นรากฐานของการพัฒนา นั่นคือ การพัฒนาจากฐานล่าง คือ ต้องส่งเสริมให้ประชาชนซึ่งเป็นฐานล่างของสังคมรวมตัวกัน ร่วมคิด ร่วมทำ โดยอาศัยหลักคุณธรรมหรือคุณค่าอันสูงส่งแห่งความเป็นมนุษย์ เช่น ความใกล้ชิด ความไว้วางใจ ความเอื้ออาทร ความสามัคคี ความซื่อสัตย์สุจริต และความจริงใจต่อกัน โดยไม่ใช่อำนาจสั่งการและเงินตราเป็นตัวตั้ง นอกจากนี้ยังต้องมีการผนึกกำลังกันในลักษณะพหุภาค คือ รัฐ เอกชน และประชาชน เพื่อต่อต้านกระแสวิกฤตโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรุนแรงและรวดเร็ว เพราะโดยลำพังภาครัฐ หรือ ประชาชน ไม่สามารถต่อต้านกระแสทุนนิยมได้โดยลำพัง ทุกฝ่ายต้องให้ความร่วมมือต้องร่วมกันถักทอสร้างพลังและร่วมกันแก้ไขปัญหาของชุมชนอย่างเข้าใจ จึงจะพัฒนาชุมชนได้ตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (ประเวศ วะสี, 2549)

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ การดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร โดยรวมอยู่ในระดับสูง อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเกิดประโยชน์สูงสุด สามารถแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้อย่างแท้จริง ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 องค์การบริหารส่วนตำบลในองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร ควรให้ความสำคัญกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในองค์กรของบุคลากร โดยเฉพาะบุคลากรเพศชายและมีอายุราชการมากกว่า 8 ปี

1.2 ควรเสริมสร้างนโยบายความรู้คู่คุณธรรมในการทำงาน เกี่ยวกับการคงไว้ของการรู้จักแบ่งปันซึ่งกันและกันและการส่งเสริม สนับสนุน ความสามัคคีในการทำงานเป็นหมู่คณะของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร

1.3 ควรเสริมสร้างให้บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร ตระหนักถึงความสำคัญของการมีแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงขององค์กรอยู่เสมอ

1.4 องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร ควรสร้างกระบวนการเรียนรู้ ร่วมกันเพื่อให้คนในชุมชนมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการตัดสินใจ การเรียนรู้ของชุมชนจะเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาชุมชนในวิถีทางที่ทำให้ชุมชนรู้สึกเป็น “เจ้าของชุมชน” การสร้างความเป็นชุมชนจึงเป็นหนึ่งเดียวกับการกระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ชุมชน ชุมชนที่เข้มแข็ง คือชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2. ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ

จากการศึกษาในครั้งนี้ สามารถสรุปข้อเสนอแนะ และนำเสนอแนวทางในการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร โดยผู้บังคับบัญชาขององค์การบริหารส่วนตำบลควรส่งเสริมและรณรงค์ให้บุคลากรในหน่วยงาน มีความรู้ ความเข้าใจ และสนับสนุนการพัฒนาองค์กรตามแนวทางของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ข้อเสนอแนะเชิงปริมาณ

3.1.1 ควรมีการวิจัยในลักษณะเดียวกันกับองค์การบริหารส่วนตำบลต่างอำเภอ เพื่อเป็นแนวทางในการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง

3.1.2 ควรขยายผลการศึกษาวิจัยในกลุ่มบุคลากรประเภทอื่น ที่มีลักษณะการดำเนินการที่แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และการประยุกต์แนวคิปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการดำเนินงานเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบุคคลในแต่ละองค์กรต่อไป

3.2 ข้อเสนอแนะเชิงคุณภาพ

3.2.1 ควรมีการวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาชุมชนต่าง ๆ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันจากการเปลี่ยนแปลง ของสภาพเศรษฐกิจ สังคมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพรต่อไป

3.2.2 ในด้านวิธีการศึกษาใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยสัมภาษณ์แบบเจาะลึก พูดคุย ควรเข้าร่วมกิจกรรม และร่วมสังเกตการณ์การจัดกิจกรรมร่วมกับผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์นำมาเปรียบเทียบได้อย่างถูกต้อง